

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра банківської справи та страхування

ЗАТВЕРДЖЕНО
Економічний факультет
«13» червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДОЛОГІЯ І ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З ОСНОВАМИ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»**

Галузь знань D «Бізнес, адміністрування та право»

Спеціальність D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Освітня програма «Фінанси і кредит»

Факультет економічний

Розробник: професор кафедри банківської справи та страхування, д. е. н.,
професор Худолій Любов Михайлівна

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни

Дисципліна “Методологія і організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності” дає цілісне уявлення щодо процесу наукового дослідження, формує у магістра зі спеціальності D2 “Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок” вміння визначати актуальність проблеми, розробляти методологію її дослідження, грамотно здійснити фінансово - економічний аналіз і прогнозувати розвиток економічних явищ чи систем на перспективу. Дисципліна вчить правильному вибору та застосуванню наукових методів для отримання нових знань; дозволяє набутти навички організації проведення наукового дослідження, грамотного формулювання наукових висновків, навчає презентації наукових результатів, захисту інтелектуальної власності. Знання і вміння, що отримані у процесі вивчення цієї дисципліни, будуть використані при підготовці і захисті магістерської роботи та у подальшій науковій і практичній діяльності випускників.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	D2 « Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»	
Освітня програма	Фінанси і кредит	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	3	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	
Семестр	1	
Лекційні заняття	30 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	15 год.	6 год.
Лабораторні заняття	- год.	- год.
Самостійна робота	45 год.	78 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	3 год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета - засвоєння теоретичних знань щодо сутності науки і наукових досліджень, їх методології і організації; а також набуття практичних навичок з проведення наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; застосування відповідних методів та інструментів для отримання нових знань; набуття навичок структурування наукової роботи; грамотного формулювання наукових висновків; оприлюднення їх результатів і захисту інтелектуальної власності.

Знання, отримані у процесі вивчення дисципліни “Методологія і організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності», знадобляться студентові при підготовці і презентації його магістерської роботи.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): - здатність роз'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК): - **ЗК1**. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; **ЗК3** (здатність проведення досліджень на відповідному рівні); **ЗК4** (вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми);

спеціальні (фахові) компетентності (СК): **СК1** (здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності; **СК4** (здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку).

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР1 (використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності); **ПР2** (знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; **ПР6** (доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях; **ПР12** (обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

2. Програма та структура навчальної дисципліни ОК1

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	тижні	усь ого	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	ла б	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Модуль 1. <i>Сутність, види і структура наукового дослідження</i>													
Тема 1. Наука як продуктивна сила суспільства і специфічна сфера людської діяльності		9	4	2			14	8					8
Тема 2. Суть, види наукового дослідження Законодавче забезпечення наукової діяльності		7	2	2				8					8
Тема 3. Структура наукового дослідження		14	4	2				14	2	2			10
Разом за модулем 1	5	30	10	6			14	30	2	2			26

Модуль 2. Методологія і методи дослідження у фінансових дослідженнях

Тема 1 Поняття методології наукового дослідження.		7	2	2			14						8
Тема 2. Загальнонаукові методи дослідження		9	4	2					1	1			8
Тема 3. Спеціальні методи дослідження у фінансах		14	4	2					1	1			10
Разом за модулем 2.	6	30	10	6			14	30	2	2			26

Модуль 3. *Форми відображення наукового дослідження, методи популяризації та захисту інтелектуальної власності вченого*

Тема1. Форми відображення результатів наукового дослідження.		10	4	2			17	10	1	1			8
Тема 2. Інтелектуальна власність як економіко-правова категорія.		5	2	-				8					8
Тема3. Популяризація і захист інтелектуальної власності вченого.		15	4	1				12	1	1			10
Разом за модулем 3.	4	30	10	3			17	30	2	2			26
Курсовий проект (робота) з _____ (якщо є в навчальному плані)			-	-			-		-	-			-
Усього годин		90	30	15			45	90	6	6			78

3.Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наука як продуктивна сила суспільства і специфічна сфера людської діяльності	4
2	Суть, види наукового дослідження Законодавче забезпечення наукової діяльності	2
3	Структура наукового дослідження	4
4	Поняття методології наукового дослідження	2
5	Загальнонаукові методи дослідження	4
6	Спеціальні методи дослідження у фінансах	4
7	Форми відображення результатів наукового дослідження	4
8	Інтелектуальна власність як економіко-правова категорія	2
9	Популяризація і захист інтелектуальної власності вченого	4

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наука як продуктивна сила суспільства і специфічна сфера людської діяльності	2
2	Суть, види наукового дослідження Законодавче забезпечення наукової діяльності	2
3	Структура наукового дослідження	2
4	Поняття методології наукового дослідження.	2
5	Загальнонаукові методи дослідження	2
6	Спеціальні методи дослідження у фінансах	2
7	Форми відображення результатів наукового дослідження	2
8	Інтелектуальна власність. Популяризація і захист інтелектуальної власності вченого	1

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність, види і структура наукового дослідження	14
2	Методологія і методи дослідження у фінансових дослідженнях	14
3	Форми відображення наукового дослідження, методи популяризації та захисту інтелектуальної власності вченого	17

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

(вибрати необхідне чи доповнити)

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування в Elearn.

7. Методи навчання (вибрати необхідне чи доповнити):

- метод проблемного навчання;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебатів.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. <i>Сутність, види і структура наукового дослідження</i>		
Лекція 1 (за наявності оцінювання)	ПР1, ПР2, ПР6	-
Практична робота 1. Наука як продуктивна сила суспільства і специфічна сфера людської діяльності	Знати, що є наука як система знань, як продуктивна сила суспільства, як специфічна сфера людської діяльності; розрізняти буденне і наукове знання. Розуміти, що таке фундаментальна і	10

Самостійна робота 1. Наука як продуктивна сила суспільства і специфічна сфера людської діяльності	прикладна наука, як відбувається її фінансування, знати документи, якими регламентується функціонування науки в Україні. Визначати основні риси сучасного вченого. Вміти класифікувати наукові дослідження і науково-технічну інформацію та її джерела; структурувати наукове дослідження (в т. ч. свою магістерську роботу), розробити вступ наукової роботи, грамотно прописавши предмет, об'єкт, мету, завдання, методи дослідження, гіпотезу, практичну цінність дослідження.	10
Лекція 2 (за наявності оцінювання)		-
Практична робота 2. Суть, види наукового дослідження. Законодавче забезпечення наукової діяльності		10
Самостійна робота 2. Суть, види наукового дослідження. Законодавче забезпечення наукової діяльності.		10
Лекція 3. Структура наукового дослідження.		3
Практична робота 3. Структура наукового дослідження.		7
Самостійна робота 3. Структура наукового дослідження.		20
Модульна контрольна робота.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. <i>Методологія і методи дослідження у фінансових дослідженнях</i>		
Лекція 1.	ПР1, ПР2, ПР6 Знати, що таке методологія наукового дослідження, її рівні; знати методи наукових досліджень, розрізняти загальнонаукові і спеціальні методи. Вміти правильно обирати методи для проведення конкретного фінансово-економічного дослідження і окремих його частин. Орієнтуватися у пошуку джерел фінансової інформації і застосуванні методів і моделей її обробки. Вміти формулювати висновки.	-
Практична робота 1. Поняття методології наукового дослідження.		10
Самостійна робота 1. Поняття методології наукового дослідження.		10
Лекція 2.		-
Практична робота 2. Загальнонаукові методи дослідження.		10
Самостійна робота 2. Загальнонаукові методи дослідження.		10
Лекція 3.		-
Практична робота 3. Спеціальні методи дослідження у фінансах.		10
Самостійна робота 3 Спеціальні методи дослідження у фінансах.		20
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Модуль 3. <i>Форми відображення наукового дослідження, методи популяризації та захисту інтелектуальної власності вченого</i>		
	ПР1, ПР2, ПР6, ПР12 Знати основні форми відображення	
Лекція 1.		-
Практична робота 1.Форми		10

відображення результатів наукового дослідження.	наукових результатів у фінансово-економічних дослідженнях. Розуміти, що є монографії, підручники, посібники, статті, тези доповідей та вимоги до їх оформлення. Знати основи захисту інтелектуальної власності. Мати уявлення про плагіат і компіляцію, про принципи наукової доброчесності. Знати про порядок присудження наукових ступенів. Вміти підготувати до друку тези, статтю, правильно оформляти їх для публікації у наукових збірниках і наукових журналах. Вміти підготувати презентацію для виступу за результатами свого дослідження	
Самостійна робота 1-підготовка тез доповідей		20
Лекція 2.		-
Практична робота 2. Інтелектуальна власність як економіко-правова категорія		10
Самостійна робота 2. Інтелектуальна власність як економіко-правова категорія.		10
Лекція 3		-
Практична робота 3. Популяризація і захист інтелектуальної власності вченого.		5
Самостійна робота 3- отримання сертифікату по захисту інтелектуальної власності в КМА		15
Модульна контрольна робота 3.		30
Всього за модулем 3.		100
Навчальна робота	(M1 + M2+ M3)/3*0,7 ≤ 70	
Екзамен	30	
Всього за курс	(Навчальна робота + екзамен) ≤ 100	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету).

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn – *посилання: eLearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1128*;
- конспект лекцій з дисципліни та їх презентація (в електронному вигляді у Power point) у eLearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1128 ;
- Худолій Л. М. Методичні вказівки по підготовці і захисту магістерських робіт зі спеціальності 072 - Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок Магістерська програма «Фінанси і кредит»(2023р.).

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія і організація наукових досліджень(у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посібник. Суми: СНАУ. 2020. 220 с.
2. Данільян О.Г., Дзюбань О. П. Методологія наукових досліджень: підручник. Харків: Право. 2019. 368с.
3. Голомша Н. Є. Кирилюк Д. О, Чорний Г.М. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник Київ: ЦП Компрінт, 2016. 300 с.
4. Пашенко В. М. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вид -2-е видання перероблене та доповнене Ніжин: Аспект-Поліграф. 2010. 232с.
5. Оспіщев В. І., Кривошей В. В. Технологія наукових досліджень в економіці: навч. посібник. Київ: Знання, 2013. 255с.
6. Базилевич В. Д. Інтелектуальна власність.: підручник. Вид. 3-є переробл. і доповн. Київ: Знання. 2014. 671с.
7. Худолій Л. М. Методологія фінансово-економічних досліджень: навчальний посібник. Київ: ЦП Компрінт. 2011. 66 с.
8. Крушельницька О.В. Методологія і організація наукових досліджень: навчальний посібник для студ. вищих навч. закл. Київ: Кондор, 2009. 206 с.
9. Сурмін Ю.П. Майстерня вченого: Підручник для науковця.- К.: Навчально-методичний центр “Консорціум з удосконалення менеджмент-освіти в Україні“, 2006. 302 с.
10. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень : підручник Київ: Знання, 2005. 309с.
11. Гузар Б.С. Метод та методологія наукових досліджень у фінансовій сфері. Економіка та держава. 2022. №1. С.83-87.
12. Худолій Л.М. Концептуальні та методологічні засади дослідження проблем розвитку ринку фінансових послуг. Економіка і управління бізнесом. Науковий журнал. т.15. №2. 2024. с. 5-23 [https://doi.org/10.31548/economics.15\(2\)2024.005](https://doi.org/10.31548/economics.15(2)2024.005)
13. Lyubov Khudoliy. Metodology for reseaching the banking services market in Ukraine. Науковий журнал. Економіка і управління бізнесом. №1. 2025 (у верстці)
14. Худолій Л., Танклевська Н., Барабаш Л. Фінансово-економічні та психолого – поведінкові акценти повоєнного «економічного дива» у зарубіжних країнах. Вісник Уманського національного університету садівництва.2022. Випуск 100. част. 2. с.329-339 DOI:10.31395/2415-8240-2022-100-2-329-339.
15. Lyubov Khudoliy, Oleg Bronin. Transformation of the Ukrainian banking system regulation: a new horizon of compliance with the international framework. Bank Systems.14(4).22-33
16. Худолій Л.М. Методика викладання фінансових дисциплін. Розд.2. Практика викладання фінансових дисциплін: навчальний посібник Київ. Компрінт. с.37-72. ISBN978-617-8456-52-8.
17. zakon rada. gov.ua. Закон України “Про вищу освіту” 2014 р. зі змінами і доповненнями.
18. zakon rada. gov.ua / laws/ show/1977-12 №1977-XII Закон України "Про науково-технічну діяльність" від 1992р.,зі змінами від 24.12.2015р